

Štev. 8.

V Ljubljani, 1. velikega srpana 1911.

Leto XII.

Umrlemu očetu.

(13. julija 1911.)

Šel za njo si, kjer ni več trpljenja,
za družico svojega življenja,
dobri oče!

Dvoje luči čutim zdaj sijati
z neba doli: zlata moja mati,
skrbni oče!

Meje sicer so sedaj med nami,
toda smrt podre jih v tihi jami,
mili oče!

Zdaj doma sta! Jaz pa še potujem,
zarjo tam v daljavi občudujem,
rajni oče! —

Tam se sveti vajino življenje,
v one raje k vama vodi,
kaže pot mi hrepenenje,
mati, oče!

Andrej Rapè.

Po jabolka!

DR. IVAN LAH:

Pri gospodu Noviču.

Lansko leto sem potoval po slovanskih deželah; vozil sem se čez Češko, Poljsko, Rusko, prepeljal sem se čez Črno morje in sem se vrnil čez Bolgarsko, Srbsko, Hrvaško domov. Videl sem vsa naša velika mesta: Prago, Krakov, Varšavo, Petrograd, Moskvo, Kijev, Odeso, Sofijo, Belgrad, Zagreb. To so največja slovanska mesta. Kako sem hodil po onih lepih daljnih krajih in kaj sem tam videl lepega, to vam napišem mogoče ob drugi priliki. Danes vam samo povem,

kako sem bil pri gospodu Noviču in kaj mi je naročil.

Gospod Novič prebiva v Petrogradu, v glavnem mestu ruske države. Petrograd je veliko mesto, ki ima skoraj dva milijona prebivalcev in je podobno vsem drugim velikim evropskim mestom kakor so: Dunaj, Berlin, Pariz. Petrograd leži na bregovih reke Neve, ki se tu izliva v morje; reka Neva je tako široka, da je videti, kakor da se morje zajeda globoko v mesto. Po Nevi plavajo mali in veliki parniki in veliki splavi drv in lesa. Reka se deli na več rokavov, ki dele mesto na več delov; na bregovih reke Neve se dvigajo mogočne krasne palače, trdnjave, cerkve, carski dvorci, visoke šole in akademije, parki in spomeniki. Ob bregu Neve stoji tudi lesena hišica, v kateri je stanoval ruski car Peter Veliki, ki je pred dobrimi 200 leti sezidal to krasno mesto in ga je nazval po sebi: Petrograd. V prejšnjih časih se je na teh krajih razlivala počasna reka Neva po svoji volji, lesovi in močvirja so pokrivala cel okraj. Peter Veliki pa je sklenil tu sezidati mesto, ker je hotel imeti glavno mesto ruske države ob morju. Peter sam, dasi je bil car, se je v svoji mladosti učil na Nizozemskem delati ladje in je delal v ladjedelnici kot preprost delavec. Tudi doma se Peter ni strašil dela in je delal sam med tisoči ruskih delavcev, ki so postavljali novo mesto Petrograd. Delo je bilo težko: treba je bilo posekati gozde, posušiti močvirje, zgraditi bregove, utrditi tla, staviti nove stavbe.

Peter Veliki je imel železno voljo in je izvedel svoj načrt. Leta 1702. je bil Petrograd ustanovljen. Peter je prebival v hišici na bregu Neve, ki še danes stoji za spomin. Danes je Petrograd veliko mesto kakor so druga mesta v Evropi.

Pozimi je v Petrogradu jako mrzlo, ker leži visoko na severu. Takrat zamrzne vsa reka Neva, in tam, kjer so poleti plavale ladje in čolni, drse sani. Na ledu napravijo celo palačo iz ledu in se v nji vesele. Pozimi je v Petrogradu najlepše življenje. Mraz je sicer velik, toda ljudje so oblečeni v tople kožuhe, in na tisoče sani drči semintja po širokih ravnih ulicah. Pa tudi poleti je v Petrogradu lepo. Gospoda sicer že v začetku junija odide na letovišče in na počitnice, toda vkljub temu je mesto jako polno in na ulicah jako živahno. Petrograd ima desettisoč izvoščikov, ki so oblečeni vsi enako v modre suknje z nizkim črnim cilindrom na glavi, in Rusi se jako radi vozijo; po mestu pa vozi tudi velik tramvaj kakor v vseh velikih mestih; tako je ves dan in vso noč veliko drdranje in šumenje po oživiljenih ulicah. Tudi ponoči je bolj živahno kakor pri nas, ker Rusi delajo drug pri drugem posete šele ob devetih zvečer in se potem pozno ponoči vračajo domov. Rusi so jako gostoljubni in radi povabijo znanca ali prijatelja na čaj. V Rusiji vsi pijo čaj. Ruski čaj je jako dober; pijo ga tudi po jedi namesto vina ali drugih pijač. Rusi ne devljejo v čaj sladkorja; denejo sladkor v usta in pijejo čaj — brez sladkorja. Čaja izpijejo jako mnogo; pijo ves večer skodelico za skodelico; zato je samovar v vsaki družini najvažnejša stvar; čaj kuhajo tudi na ulici, v vseh gostilnicah, v posebnih čajarnah, ki jih imajo kakor pri nas kavarne, čaj kuhajo tudi v železniških vozovih; kuhajo ga potniki sami, pa tudi poseben sluga je v vsakem vozu, ki kuha čaj.

Ko sem bil v Petrogradu, sem videl poleg lepih hiš, velikih spomenikov, poleg muzejev, galerij in izložb, poleg lepih ulic, parkov in mostov, poleg ladij, izvoščikov in čaja še nekaj posebnega, namreč — bele noči. Ker leži namreč Petrograd jako visoko na severu, nastanejo koncem meseca junija in v začetku julija — bele noči. Rekli boste: Kako je to mogoče? No, to je popolnoma naravno: vsi veste, da je na severnem tečaju pol leta dan, pol leta noč in da vpliva takozvani severni sij tudi na druge severne kraje.

Pozimi so v Petrogradu dnovi jako kratki, krajši nego pri nas, noči pa jako dolge, še daljše nego pri nas; zato pa so poleti v Petrogradu noči še krajše nego pri nas in dnovi še daljši. Ako si pogledate zemljevid in si predstavite, kako se zemlja suče okolo solnca, boste videli, zakaj se to godi. In tako koncem junija in v začetku julija solnce skoraj nič ne zaide, izgubi se le v nekakem siju in se kmalu zopet pokaže — tako sploh ni noči — in to imenujejo Rusi — bele noči. V beli noči je tako svetlo, da lahko o polnoči pišete ali čitate. Nekaterim ljudem so bele noči jako neljube, ker ne morejo spati. Tudi življenje je v belih nočeh živahno, in so ulice do enajstih polne, zakaj ob enajstih zvečer se komaj toliko zmrači, kakor pri nas ob osmih zvečer. V taki beli noči sem obiskal gospoda Noviča, ki me je povabil k sebi na čaj.

Gospoda Noviča sem po imenu že prej poznal, ker je prevajal slovenske pesmi na ruski jezik in je izdal tudi knjižico „Slovenski poeti“, kjer se naše pesmičitajo v ruskem jeziku. Ruski jezik je sicer našemu jako podoben, vendar bi Rusi nič ne vedeli o nas, ako bi gospod Novič ne preložil naših pesmi na Ruski jezik. Gospod Novič je spisal tudi za otroke igro „Jurko“, ki se godi v naših krajih, in tudi več drugih stvari je napisal gospod Novič.

Bilo je že ob devetih zvečer, ko sem stopal po dolgem mostu čez reko Nevo. Solnce je stalo nepremično na severu, ljudje se niso zmenili, da je večer, zakaj bilo je po ulicah kakor opoldne, kazalo se je, da bo — bela noč.

Gospod Novič me je sprejel prav prijazno in me je odvedel v svoje stanovanje. Ob tej priliki sem šele spoznal, da je gospod Novič velik prijatelj slovenske mladine.

Stanovanje gospoda Noviča je bilo preprosto. Poznalo se je še, da je pred kratkim časom del družine odpotoval ven na letovišče. Gospod Novič me je odvedel v svojo knjižnico. Bila je jako velika. Največ je bilo v nji knjig o vzgoji in knjig za mladino. Knjige so bile v vseh jezikih: v francoskem, nemškem, ruskem, češkem, hrvaškem, srbskem in tudi v slovenskem jeziku: Tu je bil naš „Zvonček“, Narodna pesmarica, pesmi za otroke in razne knjige za otroke. Posebno „Zvonček“ je gospodu Noviču všeč in ga ni mogel prehvaliti. Tudi drugod imajo take liste kakor je „Zvonček“, pa gospod Novič „Zvonček“ jako rad čita. Tudi naše pesmi ima gospod Novič jako rad in jih dobro pozna. Zaigral mi jih je nekaj na klavir in je rekel, da so malokaterne pesmi tako lepe kakor naše.

Ko sva pregledala vse knjige, sva sedla k mizi, na kateri je vrel samovar, in sva začela pogovor.

„Kakor vidite,“ je rekel gospod Novič, „imamo tudi mi mnogo lepih slik in knjig za otroke. Pri nas pa imamo tudi gledališče za otroke. Imamo „Narodne dome“, tu v Petrogradu jih je več in tudi po drugih mestih. Tam se v nedeljo zberejo otroci k zabavi. Igrajo razne igre in imajo tudi predstave, ki jih igrajo sami. Zato sem jim napisal igro, ki je povzeta po vaši pravljici in se pojejo v nji vaše pesmi. Naše otroke bo jako zanimalo, ko jo bodo gledali. Rad bi pa videl, da bi jo tiskali tudi v „Zvončku“.

Medtem je bil čaj gotov.

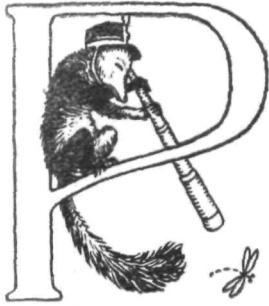
Obljubil sem gospodu Noviču, da bom o tem sporočil vam. Pa tudi igro sem vzel s seboj. Ura je bila že enajst ponoči, ko sem se poslovil. Drugi dan sem se odpeljal iz Petrograda.

Z gospodom Novičem si pogosto piševa in vedno ga zanima, kaj se godi pri nas. Gotovo bo vesel, ko bo videl, da tudi vi čitate povest o divjem možu, ki jo je napisal za ruske otroke, da jo igrajo na odru. Mogoče, da se bo tudi pri nas to zgodilo. Ako pa ne, pa boste vsaj vedeli, kaj piše vaš prijatelj gospod Novič v Petrogradu.

IVO TROŠT:

Najlepši trenutek.

red tridesetimi leti je bil kranjski pešpolk št. 17 iz Bosne premeščen na cesarski Dunaj. Vladar je hotel baje od bliže spoznati kranjske junake, ki so s častniki vred kazali ob zasedanju Bosne in Hercegovine prave čudeže junaštva, podjetnosti in uporabnosti.

Slovesno je polk sprejela bela Ljubljana, sama ponosna na toliko ponosnih junakov, ki so se vrnili iz boja z vencem zmage, s palmo slave. Praznično odeta slovenska prestolnica je iz boja se vrnivše sinove sijajno pogostila. Bil je značilen praznik, ko so mladeniči začeli preštevati svoje vrste in spoznavati, da je marsikateri zaspal v Bosni ponosni. Matere so iskale svojih sinov, žene svojih mož, neveste zaročencev, otroci očetov v vračajočih se vrstah — zaman. V kupo veselja je kanila kaplja bridkosti.

V nekoliko dneh je polk odrinil na cesarski Dunaj. Nadomestniki so šli na svoje domove, v njih vrste so pa vstopili novi naborniki, med temi tudi bobnar Gričar iz Ljubljanske okolice. Veselili so se fantje cesarske prestolnice in veselo prepevali na železnici kakor tedaj, ko so odhajali v boje na Turke.

No, Dunaj in življenje v tako velikem mestu sta se pozneje pokazala marsikomu drugačna kakor si ju je mislil in slikal spotoma. Videli so mnogo in se privadili vsemu — tudi straže na cesarskem dvoru, kjer so jo opravljali prav često.

Mnogo mičnih dogodov si je zapomnil bobnar Gričar iz tistega časa.

Vredne so vse, da bi jih objavil „Zvonček“, posebno še tiste, kako se je naš cesar zares čudil vestnosti in zvestobi naših kranjskih fantov. Za danes napišem samo to, kako je bobnar Gričar doživel najlepši trenutek svojega življenja na Dunaju.

Vojaško vežbališče na Šmelci leži nekaj zunaj mesta. Velik prostor zadošča za mnogobrojna vojaška krdela, ki se tu vežbajo dan za dnem. Različni polki, nastanjeni na Dunaju, imajo tu svoje vaje, ki se jih često udeležuje sam cesar, prav gotovo pa višji vojaški dostojanstveniki. Tako je bilo tudi nekega lepega jesenskega dopoldneva. Vsi so se pridno sukali, vmes pa komaj čakali, da se vrnejo domov. Nihče že ni mislil skoro na drugo kakor na kosilo v vojašnici. Kar zašumi med častniki: „Cesar jaše na Šmelco! Cesar gre nadzorovat vaje!“ Težko se ugane, kdo se je huje prestrašil te vesti — častniki ali prostaki. In kakor se rado zgodi, da v takem trenutku marsikdo izgubi razsodnost ter jo išče tam, kjer je ni, se je zgodilo tudi ta dan. Cesar je želel, naj se čete nekoliko zasučejo pred njim v dolgih vrstah. Častniki so se veselili, da ni bilo ukazano kaj hujšega; brez strahu pa ni bil nobeden. Povelje izzveni, čete se zasučejo pred cesarjem in se pomikajo v popolnem neredu mimo vladarja; pozabile so celo stopati v potrebnem

taktu. Častniki so stali vsi zeleni same jeze in sramote. Nobeden se ni spomnil, kaj bi bilo sedaj najbolj pametno. Bobnar je stopal ob koncu svoje stotnije in čakal, kako daleč se zmešajo vrste. Tedaj pa veli cesar: „Bobnar, udari!“

☞ Cesar jaše na Šmelco ☞

In zapel je boben Gričarju kakor še nikoli. Tako je pel kakor jernihovska trobenta in še lepše kakor sv. Petra zvon v Rimu; pel je kakor angelci in svetniki; pel tako — da so se zmešane vrste popolnoma uravnale; da je došel vsak na svoje mesto; pel, da so se častniki oddahnili od jeze

in sramote. Izkratka: Gričarjev boben je pel, da je spravil samega cesarja v dobro voljo, ki je ukazal izgrešeno razvrščenje ponoviti. Ponovili so ga brez nesreče in napake, da je bil Gričar zopet ponosen na svoj polk in na svoj boben, ki ga je sicer imenoval škašček.

Ko so se vračali v mesto, ni bil nihče tako ponosen kot Gričar. Častniki so pričakovali vseprek, da dobe za neuspelo vajo ostro svarilo. Kleli so nesrečni trenutek in svojo zmedenost, a bobnar je uvrstil ta trenutek kakor tudi vso nesrečo, ki ga je povzročila, med najsrečnejše trenutke svojega življenja; zakaj brez te neprilike bi ne doživel sreče, da mu je velel sam cesar: „Bobnar, udari!“ Ali je rekel cesar komu drugemu kaj podobnega?

Malone vso vojaško dobo je ostal Gričar na Dunaju, videl vse posebnosti velikega mesta, videl še pozneje večkrat samega cesarja, slišal, kako je izrekal svojo pohvalo in svojo nevoljo zaradi izvežbanosti vojaških oddelkov. Tega pa, da bi bobnarju cesar dajal povelja, ko izgube glavo drugi poveljniki, tega ni slišal nikoli več. Samo njemu, samo njemu je rekel to. In še danes je Gričar ponosen na to in lahko je ponosen — kakor pravi — na svoj polk in na svoj škašček.

In svet prevzel sad delavnih je let.

*Kaj ste zaspali, angelci prelestni,
ki v sanjah ste hodili k meni v vas?
Kje vaš je čar? Mar ste odbegli v
daljo,
boječ se sivih mojih las?*

*„Ej, davno so minuli oni časi,
odbegle davno rožnate noči!
Kaj kličeš nas, neznanec tožnoresni,
kaj onih dni prijatelj naš si ti? ...“*

*Jaz sem, da, jaz, svedoki prešlih
časov,
po onih solnčnih kličem dneh;
vrnite k meni se, vas li ne gane
blesteča solza v starčevih očeh?*

*„Da, ti si! Kolikrat pri tebi bili,
žil srečen si ob delu mladih dni,
stoterno smo mladost ti povrnili,
mladost si v delu živel stokrat ti!“*

*Tako so deli. . . Pod nebo odpluli jasno
poslanci dela so mehkó, lahnó;
zjasnilo starcu se je lice velo
in zažarelo jasno spet oko.*

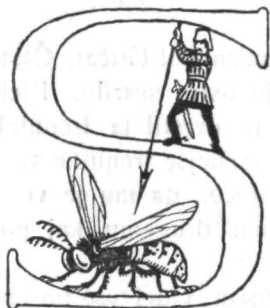
*Potrkali pa spet v polnočni uri
krilatci so na starčev tihi stan,
sadox prinesli vanj so svojih zlatih,
ki dela mladega rodil jih dan.*

*A on je spal — in polnoč tiha
okolo njega stlala je čarobni cvet;
mladost vrnila se je v starca kočo,
a svet — prevzel sad delavnih je let.*

Andrej Rapè.

K. ANDREJEV:

Škržad in solnce.

olnce je krvavo žarelo in se bližalo goram. Škržad je prenehal peti svojo glasno, enolično pesem in žalostno je rekel solncu:

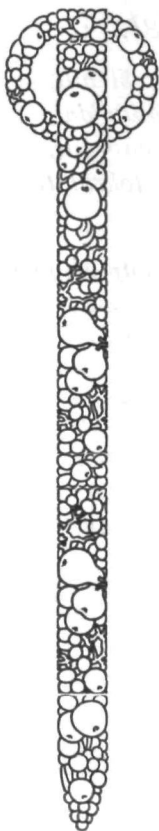
„Čemu zahajaš, solnce? Ostani, ostani! Veš, neizrazno te ljubim. Ostani!“

Solnce se je nasmehnilo in reklo škržadu ljubeznivo:

„Tudi jaz te ljubim, dragi škržadek, in ravno zato zahajam. Poslušaj! Kadar se skrijem za gore, nastane noč, in rosa pade na poljane. Vsa priroda počiva. — Ko zasijem zjutraj, je vse sveže in pomlajeno, prepojeno z novo močjo, navdahnjeno z novim življenjem. Ti se zbudiš in se napiješ sladkega rastlinskega soka in rose. In potem prepevaš ves dan. — Ko bi sijalo neprestano, bi ne bilo hladne rose, rastline bi posehnile. — Kaj bi dejal takrat, škržadek?“

Zadnja pot . . .

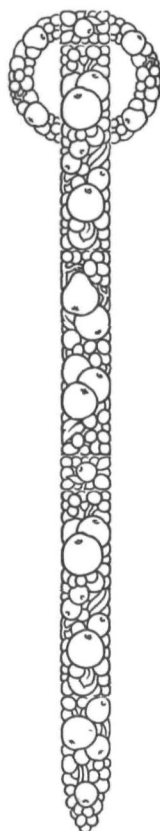

Zajahali konje so, vzeli slovo,
v planjavo krvavo jih konji neso.
Junakom ponosnim ostroge zvene,
pretežka jim slutnja zagrinja srce . . .
Umro li — a kdo bo zvonove zvonil
in kdo bo na tujem junake kropil,
kdo bo jim pogrebni izprevod ravnal
in mašo zadušnico črno jim bral?
In oče in mati in sestre doma
vsi bodo neznosnega mrli gorja . . .
Čuj, veter v vrhovih junakom šumi:
Oj, škoda junaške in bujne rasti!
Na vojni tam daleč orjaška gre smrt
in vas zagrnila junake bo v prt! —
Oblak gre nad njimi kot temna perot
in spremlja junake na zadnjo pot.

* * *

Ko poldne na nebu visokem gori,
v potokih preliva junaška se kri.
Ko zvezd na poljano pogledal je roj,
porazil junake hrumeči je boj!
In peli so meči pogrebni jim spev,
kropil jih oblakov razsrjenih gnev!
Vihar jim zadušnico je zabučal,
da mirno na tujem vsakteri bi spal!
Oj, oče in mati in ljube sestré —
v srce pa vam padajo težke solzé.

Fran Žgur.

PRILOGA

ZVONČKU

MARICA GREGORIČEVA:

Ines in njeno pismo.

Igrica iz italijanščine.

(Konec.)

Ines: Niste? O, seveda ne! Vi se mi zdite tako dobri...

Ildegarda: Oh! Pa nisem, ne, nisem bila dobra... Ali pustimo pogovor o tem, in povej mi, kaj si pisala?

Ines: Bogu sem pisala pismo ter ga prosila, naj nama pomaga plačati najemnino, ker smo jako sirotni.

Ildegarda: Kako se imenuješ, dobri moj otrok? (P o b o ž a j o.)

Ines: Ines mi je ime.

Ildegarda: Hočeš, da ti nesem jaz na pošto?

Ines: O, prosim, gospa. Preden se ne povrne mama, jaz itak ne morem z doma.

Ildegarda: Daj mi torej pismo.

Ines: Ali znamke nimam in niti denarja zanjo.

Ildegarda: Nič ne de. Prilepim že jaz znamko. Samo poljubček mi daj!

Ines: Prav rada, ljuba gospa. Pridite zopet k nam? (P o l j u b i j o.)

Ildegarda: Da, da, ako ne danes, jutri! Zdravstvuj, dekletce premilo! (Odi.)

Ines: Z Bogom, gospa, z Bogom in hvala vam! Oh, kako mi je sedaj lahko pri srcu. Veliko upanje gojim, da mi Bog ustreže. Joj, kako bo mami vesela!

Četrti prizor.

Bice, Ivana, Lena, Ines, Ildegarda.

Bice (vstopi z Ivano.) Tvoje mame ne more nič razveseliti, Ines moja! Jutri je naš bridki dan, zakaj jutri moramo zapustiti to siromašno

stanovanje. — Oh, gorje nam! (Sede na stol, se nasloni ob mizo in joka.)

Ivana: Vaša toga me razjeda, gospa.

Ines: Pa saj danes ni še jutri, mama. Potrpi, morda nam Bog pomaga.

Lena (s pismom v roki.) Tukaj prinašam to pismo za Ines Del Fiore.

Bice: Pismo? Pa morda zame?

Lena: Ne, ne, ni za vas, pa drugega ne smem povedati! (O d i d e.)

Ines (ki je odprla pismo.) O, mamica!

Bice; No, kaj je?

Ines: Bog mi je odpisal.

Ivana: Bog? Tebi se meša, otroče!

Ines: Nikar, le poglejta! Bankovec 100 K mi je poslal.

Bice: Resnica ali sanja? Kako je to mogoče?

Ivana: Sedaj, ko vidim denar, mi je še bolj nerazumljivo.

Ines: Le poslušajta me! Ko sta odšli h gospodarju, sem jaz pisala Bogu, naj ti pomaga plačati najemnino. In kakor vidiš, me je Bog uslišal.

Bice: Pa kdo ti je oddal pismo, na pošto?

Ildegarda (vstopi.)

Ines: Ravno ta gospa, mamica.

Bice (vstane presenečena): Markiza!

Ildegarda: Bice draga! (J o b j a m e.)

Ivana: Kako si pravičen, Bog! Ponižanje jo je doseglo. (O d d a l j i se v kotin molče posluša.)

Ines: Pa zakaj se jokaš, mama, ko smo lahko vsi zopet veseli in srečni. Jutri ne gremo odtod.

Ildegarda: Ne jutri, ampak še danes te vzamem s seboj, ljubo dete! (P o b o ž a j o.)

Ines: Z vami. Pa kdo ste vi?

Bice: Poljubi gospo, Ines! Ona je tvoja babica.

Ildegarda: O, pridi, da te pritisnem v svoje naročje.

Ines: Moja babica? Kako?

Ildegarda: Jaz sem mati tvojega rajnkega očeta.

Ines: Mati mojega očeta? Oh! Pa zakaj niste prišli nikoli k nam? Oče se vas je tolikrat spominjal in tudi, ko je umiral, se je oziral okolo in prosil: Ni prišla še moja mati? Ali ste poslali po mojo mater? —

Bice (j o č e v e s č a s.)

Ildegarda: Otrok, otrok! Ko bi ti vedel, kake muke mi prizadevaš. Odpusti mi, in tudi ti, Bice! (D a v s a k i e n o r o k o.) Ne zavržita me, kakor sem zavrgla jaz nekdaj svojega sina. Prekasno je prišlo kesanje. Toda popraviti hočem vsaj deloma svojo krivdo. Ines pojde z menoj, da jo izšolam. A kar se tiče tebe, Bice, sem tudi pomislila. Brez skrbi in truda bo potekalo tvoje življenje odslej! —

Bice: Toda kaj mi hoče lepo življenje, ako mi odvzamete deklico?

Ines: Kaj? Jaz naj bi se ločila od mame? Od nje, ki me ljubi nad vse; od nje, ki je skrbela vedno zame? Ne, ne, nikdar!

Ildegarda: Stanovala boš v krasni palači; oblačila se boš v dragocene obleke.

Ines: Rajša ostanem v tem podstrešju in rajša v ubožni obleki, ki mi jo mama zašije, kakor daleč od nje.

Ildegarda: Ali tukaj se preživljaš s trdim kruhom in spiš na trdi postelji. Pri meni pa ti ne bo manjkalo slaščič in igrač in zabave.

Ines: Da, spim na trdi postelji. Ali preden zaspim, me mamica poljubi in blagoslovi. Sladek nasmešek in poljubček naše mamice pa imam rajša ko vse slaščice.

Ildegarda: Toda mama ima svoje delo in nima časa misliti na tvojo vzgojo. Jaz pa ti preskrbim vzgojiteljico, da postaneš odlična gospodična.

Ines: Vaše prošnje so brezuspešne, gospa babica; jaz ne zapustim svoje mamice.

Ildegarda: Bodi torej, kakor sama želiš. S teboj naj pride k meni tudi tvoja mamica.

Ines (veselo): Tako pa sem zadovoljna, babica mila.

Bice: Hvala vam, gospa markiza.

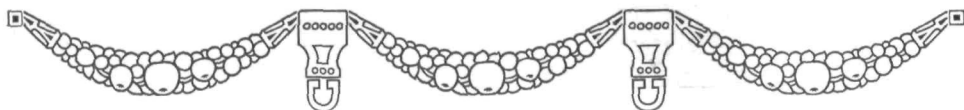
Ildegarda: Rada vaju vzamem v svojo oskrbo, da na ta način vsaj deloma popravim krivico, ki sem jo prizadela svojemu Gustavu.

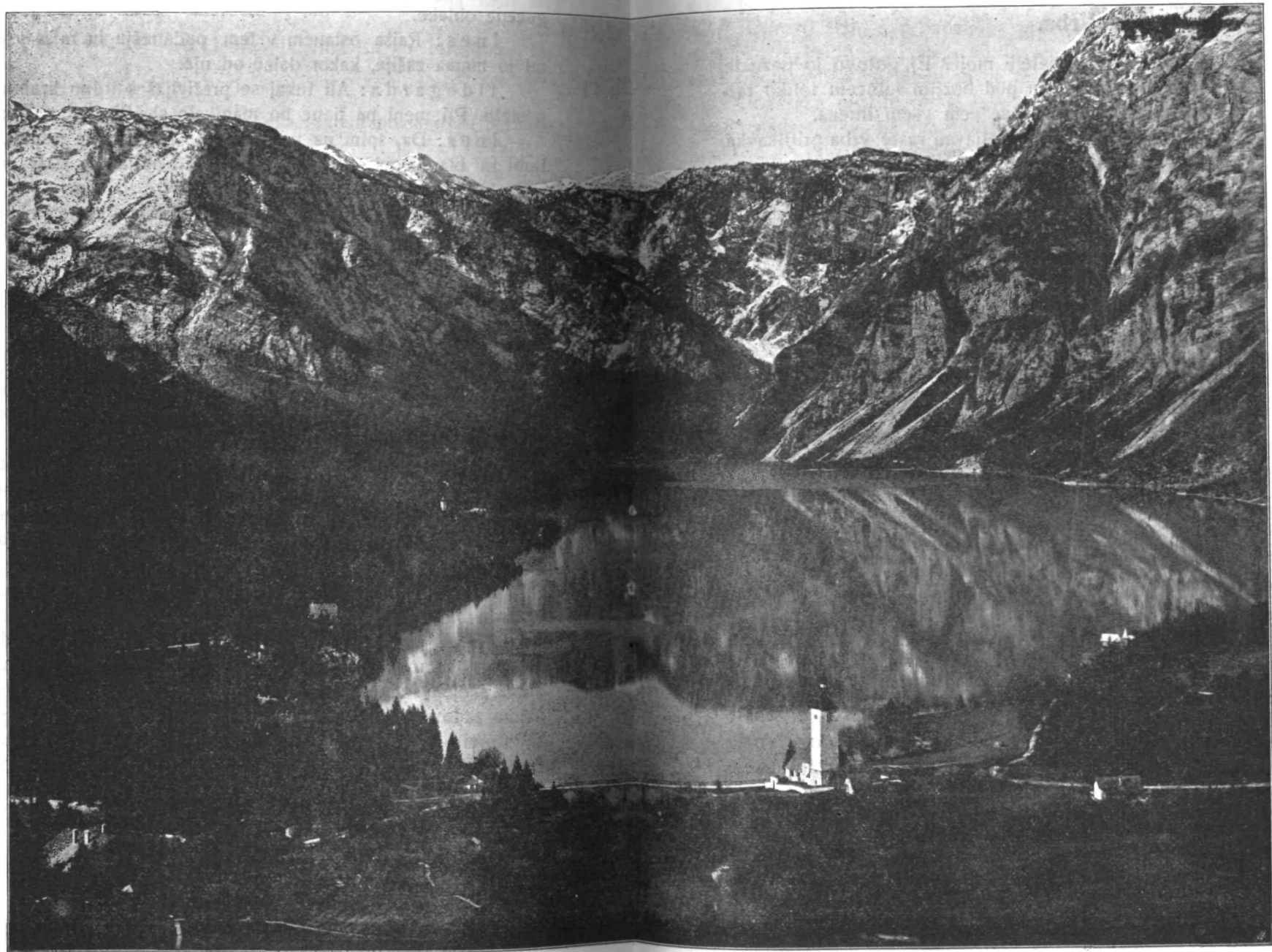
Ines: O, babica draga! Kaj pa bo z Ivano? Tam v kotu tiči, da sem za hip pozabila na njo. Ali sedaj ti povem, babica, ako me imaš le količkaj rada, vzameš še Ivano v svojo palačo. Brez nje bi ne mogla živeti ne jaz ne mama.

Bice: O, gospa markiza! Tudi jaz vas prosim zanjo. Stara je ubožica in grdo bi bilo od nas, ako bi jo v svoji sreči pozabili.

Ildegarda: Presrečna sem danes, Bice, in prerada te imam, Ines, da bi ti zamogla kaj odreči. Ko te tako gledam, se mi zdi, da gledam v obraz svojemu sinu. Oh! Naj pride z vama tudi vajina zvesta hišna, da bo vajina zadovoljnost popolna. Ne joči dalje, Bice, in izkušaj pozabiti boli, ki si jih pretrpela zaradi moje brezsrčnosti. Skupno s teboj si hočem prizadevati, da vzredimo Ines v ponos in ugled naši rodovini, nikakor pa v nečimurnosti in ošabnosti, da bi sovražila, kar je ubogo in preprosto!

Zavesa pade.

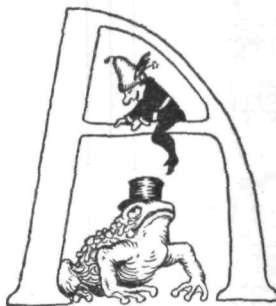

Bohinjsko jezero

DRAGOTIN HUMEK:

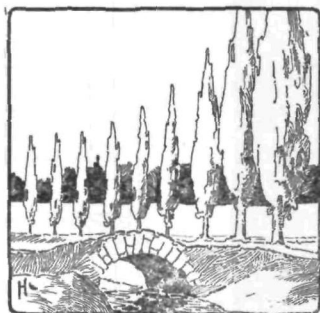
Majka priroda pripoveduje.

6. Vrba.

li poznate vrbo, prijatelji moji? Ej, gotovo jo poznate, a povem vam, da je pod božjim solncem toliko različnih vrb, da niti jaz ne vem vsem imena.

Po širnih severnih goljavah raste vrba pritlikavka, ki se poleti skriva v resju, pozimi jo pa popolnoma zakrije sneg. Skromna je in živi pri tleh kakor ubožni ljudje, ki se sramujejo svojega siromaštva. A to je bedasto, in vrba pritlikavka ne ostaja zaradi tega pri tleh. Na pustem svetu živi in ko bi hotela zrasti visoko kakor so strici jagnedi, bi ji pošla prepičla hrana in umrla bi prezgodaj.

Gotovo se čudite, da so jagnedi v sorodu z onimi sirotami. Da, tudi jagnedi so vrbe, a veliki so, gosposki in ponosni kakor bogataši in plemenitniki med ljudmi.

Druga drevesa lepo pametno raztezajo svoje veje na desno in na levo, navzgor in navzdol. A jagnedovo vejevje se tesno oklepa visokega debla in moli strmo v zrak, da je videti kot vaški zvonik. Taka rast je gotovo naporna, a gosposko je to in izplača se, saj ni drevesa, ki bi se moglo meriti z jagnedom.

In kako veličasten je jagnedov drevored! Človek se čuti med samosvojimi velikani prav skromnega in je prepričan, da dospe po drevoredu do velike, bele pristave ali do gradiča ali do vile z visokimi okni in vitkimi stolpiči.

A med vrbo pritlikavko in jagnedom je še mnogo, mnogo različnih vrb, ki vam jih ne morem vseh opisati kakor bi rad. Nekatere vrbe imajo lepo, ozko listje, ki se beli v vetru kot nanovo prelito srebro. Druge imajo dolge zlatorumene šibice, ki priveže vinogradnik z njimi trto h kolu, da je ne mikasti hudobna vihra. Ona ima na dolgih, tankih pecljih okroglo listje, ki venomer podrhtava in šepeče ob najglagljem dihu. Ta žalostno klone veje in listje, da jo sadijo ljudje na grobove svojih dragih. Ej, in koliko koškov in košar je iz vrbovega protja, in koliko namajijo pastirji piščali iz vrbovih šib! Pa je tudi mnogo takih vrb, ki ni, da bi imel mnogo povedati o njih. Prilичno taka vrba je bila tudi tista, ki vam povem danes povest o nji.

*

Zgodilo se je, da je mogočen zimski vihar podrl jagned v drevoredu pred gosposkim gradičem. Prav pri tleh je prelomil ogromno deblo, da je v bolesti zaječalo ponosno drevo in je onemoglo leglo v naročje smrti.

Grajski hlapci so odpeljali deblo kos za kosom in vejevje in dračje. Še štrcelj so izkopali, da je ostala grda razorana jama.

A ko se je skrtil sneg mladenki pomladi, prinese grajski oskrbnik sadiko, pa jo vtakne na onem mestu v zemljo in poravna svet okolo nje.

„Opravil sem, a ti nadaljuj,“ pravi drevescu dojenčku. „Pridno jej in rasti in se ravnaj po starejših tovariših na desni in na levi.“

Odkoraka mož in ves je vesel, da ima padli jagned namestnika. Sadika pa lepo ubogljivo srka hrano in se razvija v krepko, življenja polno — vrbico. — Ha, zmotil se je bil oskrbnik in ni posadil jagnedove sadike!

„Fej! Kakšen jagned mi je pa to?“ se razhudi oskrbnik, ko izpazi svojo zmoto. „Čakaj, izruj me! Čemu mi bo vrba tu v drevoredu?“

Tedaj pristopi graščak. „O, naj le raste drevesce“, pravi, „saj ima prostora.“ Oskrbniku je prav, pa si samo misli, da ima gospoda zmerom svoje muhe.

A jagnedom sosedom ni všeč. Dolgo razmišljajo in se posvetujejo, kako bi se iznebili neljubega sorodnika siromaka. Naposled sklenejo, da puste vrbico v miru.

„Iztegni se in pomisli, da si v imenitni družbi. Ostala bi bila vsaj kje ob vaški mlaki. Čemu se siliš sem v grajski drevored? Dajte, tovariši, iztegnimo se še bolj, da vsaj deloma prikrijemo sramoto.“

Na gričku za drevoredom stoji košat hrast in se roga jagnedom v drevoredu: „Da se vam le hoče stati tako-le v vrsti ob poti. In čemu vas je mati vsejala tja? V gozdu bi rasli med drugim drevjem, če niste dovolj lepi, da bi stali na samem kakor jaz.“

„Mene ni vsejala mamica semkaj,“ se oglasi vrbica.

„Glej, glej,“ se reži hrast. „No, in jagnede tudi ni vsejala njihova mati, kaj? Gotovo so padli izpod neba!“

„Oskrbnik me je vsadil,“ odgovarja vrbica. „Potaknjenc sem.“

„Tudi mi smo potaknjenci,“ šumijo jagnedi. „Potaknjenci, potaknjenci,“ vrši ves drevored.

„Dobro si se vedla“, pohvali sosed jagned vrbico.

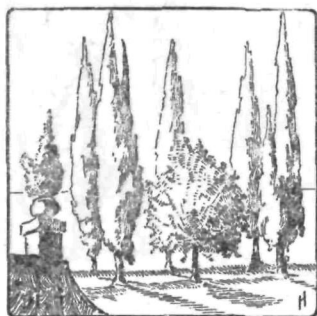
„Ostani vedno taka, pa ti odpustimo, da si bolj kmetiška kot mi.“

Hrast ni še nikoli čul o potaknjencih in neče, da bi zinil budalost. Zato molči. A ko zatone solnce in mrak poboža poljano, povpraša hrast šipkov grm pod seboj: „Kaj so čenčarili oni-le strici o potaknjencih?“

„To niso čenče,“ ga pouči šipek. „Jaz sicer nisem gledal, kako je sadil oskrbnik vrbico, imel sem preveč opravka s cvetjem, a imam v grajskem vrtu sorodnice, ki so zrasle iz potaknjencev. Oj, krasno cvetje imajo, in prijeten je njih vonj! Semena pa le nimajo. Zato pa tudi rajši ostanem to, kar sem.“

Leto odhaja za letom. Lepo povrsti prihajajo letni časi in odhajajo. Za žarkim solncem napoji narodo srebrna rosa, viharji drvijo čez plan, in v divjem begu se pode dobri in slabi trenutki. Lastovice letajo na jug in se vračajo v rodno gnezdo, drevje zeleni ob poljubu mladenke pomladi, in skeleči jesenski dihi odpihavajo velo listje.

Iz vrbice je zrasla vrba, drevo močno in košato. In to ne ugaja jagnedom v drevoredu.

„Ali res ne moreš nekoliko navzgor? Čemu pa siliš z vejami nastran in navzdol? Oh, ti klavarno sorodstvo ti! Da so te vsadili ravno tu-sem med nas. Prav tako se vedeš kot kaka bukev ali breza ali hrast in kdove kako se še pravi vsemu prostaškemu drevju tam zunaj.“

„Kaj gobezdaš, ti čmerikavi pretegnjenec gosposki?“ se razljuti hrast. „Jaz, praviš, da sem prostaški?“

A jagned se ne zmeni za hrastovo jezico, pa veninven opominja vrbo, naj se poboljša.

„Poglej graščakinjo. Navadna služkinja je bila. Lonce je pomivala in sklede. In bosopeta je hodila po tem-le drevoredu z vedrcem po vodo k studencu.“

„Bosopeta, bosopeta,“ šumi vrsta jagnedov.

„A vseč je bila graščaku in jo je vzal za ženo. In kupil ji je svilenih kril in klobukov z dolgimi peresi in rokavic in svetlo kočijo z iskrimi vranc. Sedaj se vozi vsa mogočna pa hodi pokonci in viha nos — —“

„Vidiš, tudi ona je prišla tako-le med gospodo, da ni vedela, kdaj in kako. A privadila se je, da dviga glavo visoko in šumi kot svoja med svojimi. Daj, dvigni glavo tudi ti in šumi! Laglje je tebi nego nji. V sorodu si nam.“

Toda lepi nauki ne izdajo mnogo. Vrba razteza vejevje na desno in na levo, naprej in nazaj. Navzgor se ji neče in komaj sega najmanjšemu jagnedu do pasu.

Na trati pod vrbo je ob vročih poletnih dneh vabljava senca in prijeten hlad. Jagnedi se pa vzpenjajo v oblake in vedno so tanki in bolj gosposki. A njihova senca je ozka, da bi jo pokril s prekljo.

Po cesti med jagnedi sopiha graščak. Razpalilo ga je žarko solnce. Pod vrbo ustavi korak pa sede v božavo senco in hvali širokovejno drevo: „Ej, hvaležen sem ti, draga vrbica, a jagnede bi posekal, ker še za senco niso.“ Tako govori gospod graščak. in verjeti mu je, ker ima gospoda svoje muhe.

„Hej, strički moji, ali ste slišali? Pohvalil me je.“ Tako se postavi vrba, ko je odšel graščak.

„Slišali smo, slišali. Sram ga bodi, da govori kakor kmetavzar. Zato je pa oženil deklo. Izpridila ga je. O, našli sta se sorodni duši!“

„Sorodni duši, sorodni duši,“ je završalo v jagnedih od konca do kraja po drevoredu.

„Ha, ha!“ se grohoče hrast na griču, „izplačal vas je.“

In šipek pritrjuje: „Hm, vidim, da ima vsak stan svoje težave. Z nikomer ne menjam.“

„Rada bi ustregla vsemu svetu, a ne morem,“ vzdihne vrba.

Jesen je v gozdu in na polju. Mokra in blatna jesen. Po cestah in po kolovozih so kolesnice polne rjave in rumene brozge. Le v drevoredu je lepo, suho in čedno. Kako bi ne bilo? Jagnedi ne branijo solncu na cesto, in jesenski vetrovi prepihavajo skozi presledke med ozkim drevjem, da se blato v hipu osuši. A pod vrbo stoji na cesti v globoko izorani kolesnici umazano vodeno blato, ki se neče in neče posušiti.

Pa pridrči po drevoredu svetla kočija z gospodom graščakom in gospo graščakinjo. Iskri vranci zavozijo v ono grapo pod vrbo in — — Oh, ti izpreminjasto svileno krilo gospe graščakinje, kako lepo rjavo-pikasto si v hipu!

„Uh!“ zastoka gospa, in „vražje blato!“ zarentači gospod. „Vrba je kriva, ker dela senco, da se ne osuši pot,“ dostavi oskrbnik na kozlu.

„Da, vrba!“ pritegne graščak. „In kakšna je! Ves drevorod kazi. In med jagnedi stoji kot berač med gospodo. Še danes ji odžagajte krono!“

„Tako-le je. Gospoda ima svoje muhe,“ si pravi oskrbnik. Doma pokliče hlapce, žaga zapoje, in na mestu, kjer se je senčil graščak, štrli iz zemlje samo še osmukano deblo brez krone. Oskrbnik s sekiro razsekava veje in vejice.

„Ali bodo to potaknjenci?“ žalostno vpraša vrba.

„Pokurili bomo to dračje pozimi,“ ji odvrne oskrbnik.

„Oj, potem me posekaj popolnoma, da umrjem.“

„Tu ostaneš čez zimo do pomladi. Tedaj odloči graščak o tvoji usodi.“

„Sirota,“ se oglasi šipek na griču pod hrastom.

„S potaknjenci ni nič,“ se zasmije hrast.

„Hvala za sočutje,“ odgovarja vrba. „Prav zmedena sem še. Niti ne pojnim prav, kako se bo končalo vse to.“

„Škandal je, velik škandal za vso rodovino!“ šumijo jagnedi. „Ko bi te bili vsaj čisto posekali, ti štor štorasti. Škandal!“

„Škandal, škandal!“ hrumi v jagnedovih vrhovih po drevoredu.

„Grdo me napadate,“ se brani vrba. „Zagrešila nisem ničesar. Semkaj so me vsadili, graščak me je hvalil in grajal, in naposled so mi vzeli krono

Najbolje je, da se zadovoljim z življenjem, kakršno je. Če nisem jagned, sem pa vrba. Saj ni edini namen našemu rodu gosposčina in nadutost. Počakam, da vidim, kaj mi prinese bodočnost. Še čutim, da živim.“

„Lepo govori in pošteno,“ pravi šipek hrastu.

Hrast molči, in tudi jagnedi ne šumijo več o rodovinski sramoti.

*

Graščak je odšel z gospo za več let v Italijo. Nihče se ne meni za drevored in ne za vrbov štor.

A ko vzžari pomladno solnce in z zlatimi prameni požgečka zaspano popkovje po drevju, da se predrami iz zimskega spanja, tedaj začuti vrba, da nekaj ni prav.

„Jej, glava me boli, glava,“ zastoka zdajinzdaj, da se predrami hrast na gričku.

„Glejte jo,“ se ji posmehuje, „glave bi jo rada bolela, pa je nima.“

„Lahko tebi,“ ječi vrba. „Odžagali so mi krono, korenine so mi pa pustili. In te srkajo na vse pretege, in sok mi leze po deblu proti vrhu. Au! In čemu naj mi bo, ko nimam kaj hraniti z njim. Še razpočim se.“

„Slaba prede vrbi,“ se oglasi šipek.

Nedaleč od šipka stoji bezgov grm. Skromen je in živi samemu sebi. Malokdaj se vmešava v pogovore svojih sosedov.

„Potrpi,“ tolaži vrbo. „Kmalu ti odleže. Sicer sem siromak, pa sem pošten. Lahko mi verjameš. Glej, mene so obsekavali in lomili na vseh koncih, a vzbrstel sem iznova in bolj sem bil košat nego kdaj poprej. Zdi se, da je tudi tvoj rod enako trdoživ.“

„To je višek nesramnosti!“ šepne bližnji jagnjed sosedu. „Tak-le capin primerja nas sebi! Kar gluhi bodimo in iztegnimo se.“

„Iztegnimo se, iztegnimo se,“ vrši po drevoredu od drevesa do drevesa.

„Čujte,“ se nekega dne oglasi hrast, „vrba je pa zares bolna. Vrhu debela je vsa polna izpuščajev. Še kakšno bolezen nalezemo.“

„Popki so to,“ popravi vrba. „Res, pravi, živi popki. Bog vedi, kje so se vzeli. Morebiti dobim novo krono.“

Pomlad se je naselila v gozd in na polje. Polno dela ima, da preobleče prebujeno naravo. Jagnedi v drevoredu pahljajo s svetlim, novim listjem, in bezgov grm je ves odet v temno zelenje. Trava je že zdavnaj pribodla iz ruše, in za njo hiti žito po njivah. Pod hrastom na gričku zeleni šipek, po obronku rumenijo trobentice, in krilati pevci pojejo najlepše pesmi. Ej, pomlad,

ti kraljica letnih časov!

Edinole hrast na gričku je počasen in nezaupljiv. Vse mora zeleneti in cvesti, preden se upa z listjem na dan. Ko se oprezno ogleduje, mu ostane pogled na vrbi v drevoredu.

„Hej, glejte si jo!“ zakliče začuden, da se namah ozre tjakaj vse sosedno drevje in grmovje

V tem, ko so imeli vsi opravka s seboj, je vzbrstel vrhu obglavljene vrbe venec dolgih, tankih šibic z nežnim, zelenim listjem.

„Pravil sem vam,“ pokima bezeg.

„Krono imam, krono!“ vzklika vrba vsa vesela. Sicer še ni posebno velika, a bolje je nekaj nego nič.“

„Jaz živim tudi brez krone,“ pripomni šipek.

„S krono so sitnosti,“ mu pritegne bezeg. „Meni so jo odlomili, in prav vesel sem tega. Vsaj lahko prosto razprostiram veje.“

„Pri meni je stvar nekoliko drugačna,“ se opravičuje vrba. „Drevo sem in moram imeti krono.“

„Dobro je povedala,“ pravi bližnji jagned svojemu sosеду. „Vidi se ji, da je našega rodu.“

Ali ne veste, kako je poleti? No, najprej zakuri solnce, pa žge in žge, da vse prosi mokrote. Nato se vlije dež, pa moči in moči, da z vso dušo zahrepenimo po solncu.

Vrba je vobče skromno drevo in rade volje prenaša dobro in zlo. Tako tudi ona v drevoredu.

Ko ji je bil gozdar odrobil glavo, je ostala vrhu debela kotanjica. V nji se nabira deževnica. Venec novih mladik brani žejnim solničnim pramenom, da ne popijejo mlakice, in često je tam gori še požirek, ko žabe že teden dni ne morejo priregljati dežja. Oni dan prileti na vrbo kos in poprosi, da si sme pogasiti žejo.

„Kar pij, dragec moj,“ mu prijazno ponudi vrba. „A osnaži si nožice, da ne skališ vode. Gotovo pride še kak gost.“

Kos si obrusi krempeljce, in kepica črne prsti ostane na vrbi.

Prihodnjega dne prileti lastovica, zatem škrjanec, pozneje pa še stoinsto krilatcev. Vseokrog je znano, kje je dobiti ob suši kapljico vode. Vsak gost pusti na vrbi mrvico prsti ali rastlinico ali kaj drugega, in jeseni je kotanja že do malega napolnjena. Kar je še prostora, ga napolni jeseni velo listje. Veter zaveje in prinaša semenje različnih rastlin. Pozimi pokrije sneg tisto peščico prsti in rastlinske ostanke, ki se polagoma izpreminjajo v rodovitno zemljo.

„Zdi se, kot bi imela majčkeno polje v glavi ali vrt,“ pripoveduje vrba sosedom. „Nekdaj sem imela krasno krono, danes je drugače. Zadovoljiti se moramo z življenjem, kakršno je.“

„Tako je!“ pritrđi šipek.

„Vse je dobro in prav,“ doda bezeg.

„Skromnost siromaška!“ se roga bližnji jagned.

„Skromnost siromaška!“ vrši ves drevored.

(Konec te pravlјice prihodnjič.)

Strah.

*Naš hlapec Miha je kot zajec plah
in pravi, da ponoči ga je strah
S pšenico oče pošljejo ga v mlin,
na pot mu dajo dober opomin:*

*„Strahov ne boj se, Mihec, in noči,
a le varuj hudobnih se ljudi!“*

*Koraka Mihec hitro v temno noč,
skrbno okolo sebe vedno zroč.*

*Ko ves zamišljen tja čez polje gre,
v molitvi vroči usta mu drhté:*

*„O, večni Bog, le skrajšaj mojo pot,
da kmalu slišal mlina bi ropot“*

*In glej! Že čuje Mihec šum vodé,
in kmalu mlinar vrata mu odpre.*

*In z rame vrečo v mlinu je zagnal
in ves utrujen tam na tleh zaspal ...*

*Prišel je dan — in mlin je žito mlel,
zvečer pa Mihec ga je v vrečo del*

*In šel iz mlina je opolnoči,
prepričan, da strahov na svetu ni.*

*Uzrl pred sabo je že rodno vas;
kar ostrmi in zakriči na glas. —*

*Črn mož pred njim je v mesečini stal
in kot peklenšček se mu je smejal.*

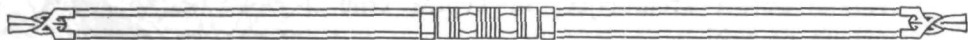
*Od sebe vrečo Mihec je zagnal,
takoj domov prestrašen je zbežal.*

*Tam v konjskem hlevu se je brž zaprl
in skoraj od strahu bi bil umrl ...*

*Ko pa napočil jutranji je dan,
od vseh je Mihec bil zasmehovan.*

*Saj se je dimnikarja v noči bal,
ki je pred njim ves črn na poti stal.*

J. S.

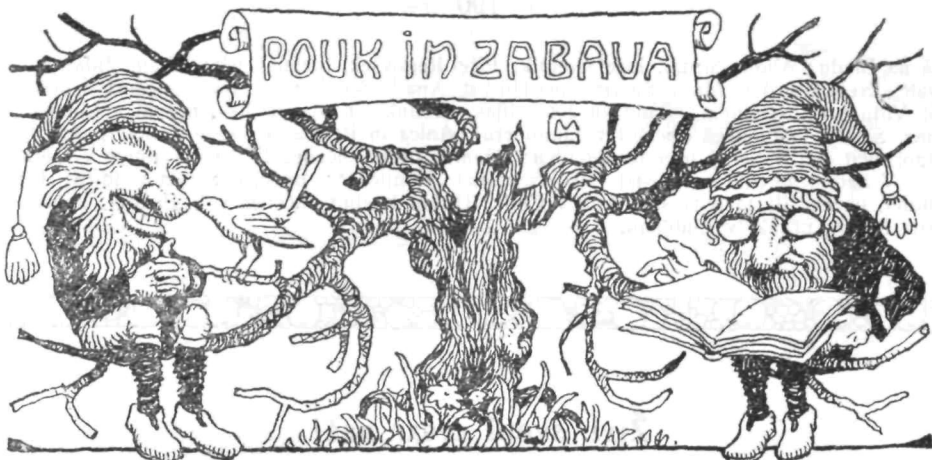
Slovo od doma.

*Oj, z Bogom, hiša draga
in ljubi mi ljudje!
Zdaj moram v tuje kraje
čez hribe in vodé.*

*Lepo smo v kup živeli,
ljubili se ves čas,
a zdaj v neznanem svetu
mi tuj bo vsak obraz.*

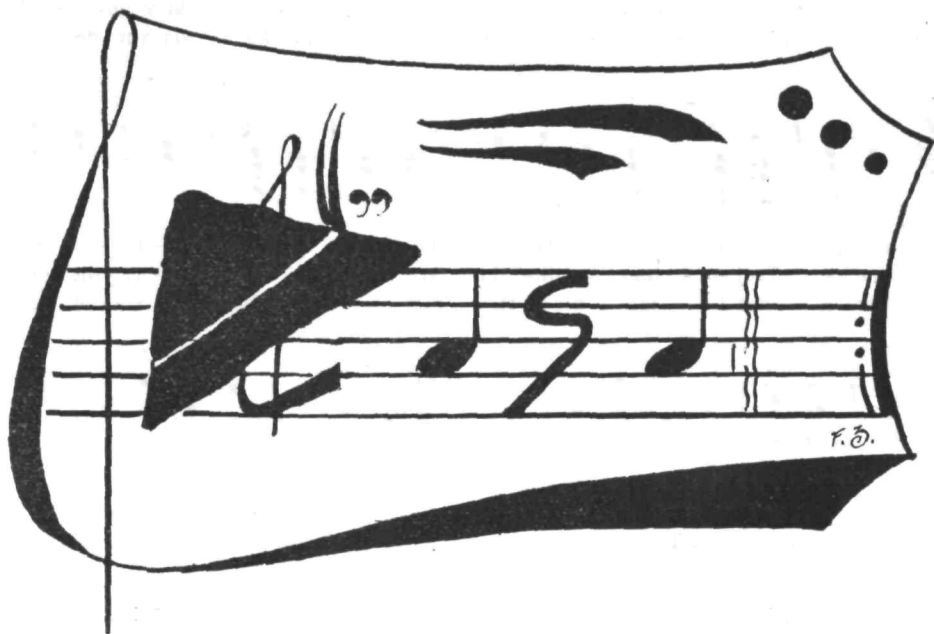
Fr. Ločniškar.

Zastavica v podobah.

Priobčil *Fr. Zagorc.*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev zastavice v podobah v sedmi številki.

Rana ura — zlata ura.

Prav so jo rešili: Stanko Roškar, učenec v Loki pri Žusmu; Dušan Hodnik, učenec v Ilir. Bistrici; Boris, Halka in Dušan Pirc v Kranju; Eleonora, Lidija, Palmira in Otokar Straussgigl v Bovcu; Ciril Spindler, učenec III. razr. slov. šole v Celju; Bogdan Vovk, učenec III. raz-

reda na Bledu; Alfonz Stritar, Jožef Čretnik, Jožef Regovšek, Štefan Gajšek, Franc Zidar, Roza Poyalej, Neža Korošec, Marija Šoster, Ana Hrovat, Ana Sivka, Franica Gobec, učenci in učenke v Št. Vidu pri Grobelnem; Radovan Jošt, dijak, Darinka in Marica Jošt, učenki v Ljubljani; Minka, Slavka in Franček Zacherl v Ljutomeru; Anica in Pepica Kovač v Zatičini; Avgusta Šinigoj, učiteljica v Selah p. Slovenjgradcu; Henrik Lasič, učenec IV. razr. vadnice v Gorici.

V zadnji številki so izostali sledeči rešilci „Konjička“: Božena Šotola v Idriji; Ciril Spindler, učenec III. razreda slov šole v Celju; Dušan Hodnik, učenec v Il. Bistrici; Jerica in Marija Rebek, učenki v Ljubljani.

Živi, svetli cesar naš!

Krepko.

Besede zložil *A. Pražrotnik.*

Uglasbil *Iv. Kiferle.*

Ži - vi, sve - tli ce - sar naš!
 Ži - vi, sve - tli ce - sar naš!
 Ži - vi, sve - tli ce - sar naš,

Ži - vi, ki do - mo - vje
 Ži - vi, ki v lju - be - zni
 ki ko sla - vni de - di

mi - lo sta - viš v svo - je va - rno kri - lo, ki z ze - di - nje - no mo -
 vne - ti Tvoj o - braz po - dlo - žnim sve - ti, le za - u - pa - nje de -
 Tvo - ji moč i - maš v bla - go - sti svo - ji! Lju - dstva o - sre - ču - ješ

čjo nas va - ru - ješ vse kre - pko!
 li, na - ro - dom le mir že - li.
 vsa, na - rod vsak Te rad i - ma.

Ži - vi, sve - tli ce - sar naš!
 Ži - vi, sve - tli ce - sar naš!
 Ži - vi, sve - tli ce - sar naš!

Izrek.

Ljubezni do domovine ne kaži samo v besedah, ampak tudi v dejanju!

Dragi gospod Doropoljski!

Prvič Vam pišem pisemce, ker bi se jako rad z Vami seznanil. Rad čitam „Zvonček“. Posebno pa jako rad prebiram Vaš kotiček. „Zvonček“ imamo doma. Ker pa sem se udeležil pogreba matere svojega birmanskega botra, gospoda Černeja, sem sestavil majhen spis. Prosim, priobčite ga v kotičku! Glasi se:

Pogreb Habetove mamice.

V znožju lepega zelenega Pohorja stoji v prijazni dolinici lepa vas Fram. Na koncu vasi stoji na majhnem griču lepa cerkev sv. Ane. Na drugem koncu te prijazne vasi stoji ob vodi lepo poslopje, po domače Habetovo Pa glejte, v soboto, 20. maja, so se tožno glasili zvonovi ter naznanili žalostno vest, da se je zopet ena duša preselila med izvoljene v nebesa. V miru so zaspali blaga gospa Marija Černejeva-Habetova. Bili so precej stari in mučila jih je dolga huda, mučna bolezen.

V ponedeljek, 22. maja, smo se zbrali na domu drage pokojnice, kjer smo učenci z gospodi učitelji in gospodičnami učiteljicami zapeli žalostinko „Nad zvezdami“. Da so bila dobra gospodinja in tudi dobra soseda, to je pokazala velika množica ljudi, ki jih je spremlila k večnemu počitku. Še na pokopališču je gospod župnik omenil, da je daleč naokrog iskati mamico, ki bi tako dobro izredila svoje otroke. Marsikataremu je bilo rosno oko na gomili pokojne mamice. Vrnili smo se s pokopališča brez zlate matere ne samo svojih, ampak tudi drugih otrok. Ni jih več, zagnili so jih.

Počivajte v miru! Bili ste tudi meni zlata mamica. To sem spisal iz hvaležnosti najblajši mamici v spomin.

Z odličnim spoštovanjem

Vladko Skrbinšek,
učenc V. razr. v Framu.

Odgovor:

Ljubi Vladko!

Priobčujem Tvoj sočuvstvovanja poln opis, da tako tudi v „Zvončku“ ohranimo blagi ženi blag spomin!

*

Velebenjeni gospod Doropoljski!

Ko imam priliko čitati „Zvonček“, sem zvedela, da Vam je mladina prav všeč. Zato Vam hočem naznaniti, da smo dne 22. in 23. prosinca t. l. priredili v Hausenbichlerjevi dvorani malo šolsko veselico. Uspeh te veselice pa je bil sledeči: 1.) Petje. 2.) Deklamacija. 3.) Gledališka igra: „Kjer je največja sila, je božja roka najbolj mila. 4. „Kratek nagovor gosp. nadučitelja. Ker je v žalski šoli precej ubožnih otrok, smo tudi določili malo vstopnino, ki nam je donesla 94 kron čistega dohodka.

S spoštovanjem

Josipina Kačeva,
učenka V. razr. I odd žalske ljud. šole.

Odgovor:

Ljuba Josipina!

S šolsko veselico ste dosegli dvojni namen; prvič ste pokazali, koliko in kaj ste se naučili izven svojih šolskih dolžnosti, drugič ste pa podprli ubožne otroke s čistim doneskom veselice. Oboje je prav in lepo! Pa še prihodnje leto!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Pišem Vam prvokrat. Pisati hočem o šoli. V šoli se učim dobro. Imel sem prav dobro šolsko naznanilo. Oče je bil jako vesel. Mati mi je že pred dvema letoma umrla. Imel sem jo jako rad. Da razveselim svojega ljubega očeta, bi rad dovršil srednjo šolo, namreč realko, da bom na stara leta preskrbljen.

Srčno Vas pozdravlja Vaš
Vladimir Rihtar,
učenec III. a razreda v Sp. Šiški.

Odgovor:

Ljubi Vladimir!

Lep je Tvoj sklep: s pridnim učenjem hočeš razveseljevati svojega dobrega očeta, pa tudi sebi hočeš preskrbeti ugodna stara leta. Naj Ti tega sklepa ne omaja nobena sila!

*

Blagorodni gospod Doropoljski!

Zvedel sem, da Vam pošiljajo otroci pisma. Zato Vam tudi jaz pišem kratko pismo. Hodim v III. a razred, kjer se učim veliko lepega in koristnega. Najlažje se učim računstva in petja, nemško in slovensko mi gre malo slabše. Gospod učitelj je strog in vendar jako dober.

Pozdravlja Vas

Anton Medved,
učenec v Sp. Šiški.

Odgovor:

Ljubi Anton!

Da se lahko dobrota in strogost združujeta, temu dokaz je Tvoj gospod učitelj. Prepričan sem, da bo to Tebi in Tvojim součencem v korist, toda ne smeš zlorabljati dobrote in napačno soditi strogosti!

*

Veledenjeni gospod Doropoljski!

Že dolgo sem bila namenjena pisati Vam to pisemce. Danes torej stopam tudi jaz v krog Vaših mladih dopisovalk. Rada čitam lepe knjige, posebno pa „Zvonček“. Bila sem že pri sv. birni in kmalu pojdem k prvemu sv. obhajilu. Kadar je pri nas veselica, sodelujem tudi že jaz zraven. Imam bratca Stanka, ki tudi že v šolo hodi in je prav pridn. Učim se tudi jaz pridno, v prostem času pa se rada malo poigram. Pri nas na Goriškem je že toplo, vsak dan grem s svojimi bratci in sestrico trgat trobentic in vijolic, ki jih je že vse polno. Veselim se Velike noči in pirhov. Tudi Vam, g. Doropoljski, voščim prav vesele velikonočne praznike. Prosim, odgovorite mi kaj. Srčno Vas pozdravlja

Zora Vilharjeva,
učenka 4. šol. leta v Kronbergu pri Gorici.

Odgovor:

Ljuba Zora!

Res je težavno, ker ne morem vseh pisem priobčevati sproti, kakor bi rad. Ampak moj kotiček je tako tesan, da mi gotovo tudi

oprostiš neljubo zamudo. Pozdravljam Te pa kot novo sotrudnico svojega skromnega kotička!

*

Veledenjeni gospod Doropoljski!

Prvič Vam pišem pismo. Rad hodim v šolo, a še rajši v vinograd. Zdaj hodim v II. razred, o Veliki noči grem v III. razred V vinogradu zdaj rigolamo. Vinograda imamo tri orale. Imam še dve sestri, ime jima je Cveta in Ružena, rad bi imel tudi enega bratca „Zvonček“, ki mi ga je letos papa naročil, rad berem in tudi Vaš kotiček mi je všeč. Zdaj Vas pa ne smem dalje motiti.

Srčno Vas pozdravljam

Marijan Štupica,
Sv. Lenart v Sl. Gor., Sp. Štajersko.

Odgovor:

Ljubi Marijan!

Tudi Tebi veljaj to, kar sem odgovoril glede zamude Zori Vilharjevi. Kadar opraviš svoje šolske dolžnosti, pač ti ne more nihče braniti, da bi ne šel pogledat v vinograd, kako tam vse lepo raste in zori. Le opazuj naravo — ona je največja učiteljica. Veš li, zakaj?

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Zahvaljam Vas za preljubi „Zvonček“, ki nam toliko lepega pripoveduje. Pri nas imamo že bukev zeleno. Hodim rad v šolo in imam rad gospoda učitelja, ker nam da tolikokrat brati iz „Zvončka“. Tudi gospodično učiteljico imamo radi. Zdaj imamo dvorazredno šolo. Jaz rad berem „Zvonček“. Star sem 13 let, hodim v šolo v drugi razred v drugi oddelek. Imam v šolo četr št ure hoda. Vsi imamo radi gospodo učitelja, ker nas lepo uči, zato ga radi slušamo.

Srčno Vas pozdravlja Vaš

Janez Dežman
v Rudniku.

Odgovor:

Ljubi Janez!

Ne veš, kako dobro mi dene, ko čitam tudi v Tvojem pismu, kako radi imate vsi svojega gospoda učitelja, ki pa sedaj — žal — ni več med Vami. Tvoje ter Tvojih součencev in součenk izjava o vdani ljubezni do učitelja in učiteljice mi je najlepši dokaz, kako že moji ljubi mladi prijatelji in prijateljice cenijo požrtvovalno delovanje svojih vzgojevalcev. To je najlepše izpričevalo plemenitosti naše drage slovenske matine!

